

T.a.v.

VERZONDEN - 2 MAART 2022

Zaaknummer : OD.359795
Behandelaar :
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing onderzoek reptielen, amfibieën en vissen
Locatie : Noord Holland

Geachte ,

Op 3 december 2021 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, 3.10, 3.9 en 3.25 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderzoek in de provincie Noord Holland naar reptielen, amfibieën en vissen in het kader van:

- landelijke en provinciale trendberekening;
- de staat van instandhouding ruimtelijk te kunnen beoordelen;
- actieve bescherming (bijv. paddenoverzetacties); dit betreft uitsluitend handelingen die niet gekoppeld zijn aan ruimtelijke ingrepen);
- informatie die nodig is om effectief maatregelen te kunnen nemen voor inrichting en beheer;
- het evalueren van migratiebewegingen en habitatgebruik;
- educatie en opleiding (excursies & cursussen);
- afnemen monsters (ziektkundig, e.d.);
- verzamelen ecologische data (gewicht, lengte, etc.);
- individuele herkenning (denk aan fotograferen buikpatroon ringslang);
- geslachtsbepaling.

Stichting RAVON voert monitoringsonderzoek uit naar populatieontwikkeling en verspreiding van Nederland in het wild voorkomende amfibieën, reptielen en vissen. Een groot deel van het Monitoringsonderzoek wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Daarnaast heeft ze een team van professionele onderzoekers in dienst die wetenschappelijk en ecologisch onderzoek uitvoeren naar voorkomende amfibieën, reptielen en vissen. Met dit onderzoek wordt bijgedragen aan de ecologische kennis aangaande de bescherming, het behoud en het herstel van populaties en de ontwikkeling van de natuurlijke leefomgeving van inheemse soorten. Waar nodig wordt daarbij soms ook ziektekundig of genetisch onderzoek gedaan. De inventarisaties van de verschillende soorten vinden plaats volgens de daartoe geldende protocollen. Waarbij gebruik wordt gemaakt van diverse vangmiddelen. Ten behoeve van het monitoringsonderzoek wordt door de initiatiefnemer, stichting RAVON te Nijmegen, voor de ten behoeve van dat monitoringsonderzoek uit te voeren handelingen, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.5, lid 1 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk doden en/of vangen van exemplaren van soorten die zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn.
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van soorten die zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn.
- artikel 3.5 lid 3 van de Wnb, zover het betreft het vernielen of rapen van eieren van Habitatrichtlijnsoorten.
- artikel 3.5; lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings-/ rustplaatsen van habitatrichtlijnsoorten.

- artikel 3.10, lid 1a van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk doden en/of vangen van exemplaren van soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A van de Wnb.
- artikel 3.10; lid 1b van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings-/ rustplaatsen van soorten genoemd in bijlage A van de Wnb
- artikel 3.6, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het onder zich hebben of vervoeren van de in dit artikellid bedoelde diersoorten.
- artikel 3.9, eerste lid, onder a van de Wnb, voor zover het betreft het gebruik van de niet-selectieve middelen:
 - netten voor het vangen van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces),
 - elektrovisapparatuur voor het vangen van vissen; bruikbaar in beken, sloten, poelen en de oeverzone van grotere wateren,
 - vangnetten (waaronder zegens, kruisnetten en schepnetten),
 - lichtval (in combinatie met elektrovis-apparatuur,
 - vangstropje,
 - potvallen,
 - vangemmers,
 - fuiken.
- artikel 3.24, lid 2 van de Wnb in relatie tot artikel 3.10, letter c en e van het Besluit natuurbescherming voor zover het betreft het zich buiten gebouwen bevinden met vallen en vangkooien.
- artikel 3.34, lid 1 van de Wnb voor zover het betreft het weer loslaten van gevangen dieren op de vangplek of een direct aan de vangplek grenzende locatie als uitzetten wordt gezien.

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 februari 2022 tot en met 1 februari 2027
De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.359795.

Besluit

- 1) Wij besluiten om op grond van artikel 3.8, lid 1 en 3.10, lid 2 van de Wnb aan Stichting RAVON te Nijmegen ontheffing te verlenen van de verboden van:
 - artikel 3.5, lid 1 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vangen van exemplaren van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces) die zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn.
 - artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces) die zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn.
 - artikel 3.6 lid 1, artikel 3.6 lid 2, voor zover het betreft het onder zich hebben of vervoeren van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces) genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn.
 - artikel 3.10, lid 1a van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk vangen van exemplaren van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces) genoemd in de bijlage, onderdeel A van de Wnb.
 - artikel 3.34, lid 1 van de Wnb voor zover het betreft het weer loslaten van gevangen dieren op de vangplek of een direct aan de vangplek grenzende locatie als uitzetten wordt gezien.
- 2) Wij besluiten om op grond van artikel 3.8, lid 5 en artikel 3.9, lid 2 van de Wnb aan Stichting RAVON te Nijmegen ontheffing te verlenen van het verbod van artikel 3.9, eerste lid, voor zover het betreft het gebruik van de nagenoemde niet-selectieve middelen en deze middelen ingevolge artikel 3.25, lid 1 van de Wnb aan te wijzen als te gebruiken middelen:
 - netten voor het vangen van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces),
 - elektrovisapparatuur voor het vangen van vissen; bruikbaar in beken, sloten, poelen en de oeverzone van grotere wateren;
 - vangnetten (waaronder zegens, kruisnetten en schepnetten);
 - lichtval (in combinatie met elektrovis-apparatuur;
 - vangstropje;
 - potvallen;
 - vangemmers;
 - fuiken.
- 3) Wij besluiten om op grond van artikel 3.25, lid 4, onder a van de Wnb aan Stichting RAVON te Nijmegen ontheffing te verlenen van het verbod van artikel 3.24, lid 2 van de Wnb voor zover

het betreft het zich buiten gebouwen bevinden met vallen en met vangkooien als bedoeld in artikel 3.10 van het Besluit natuurbescherming.

- 4) Wij besluiten om aan Stichting Ravon te Nijmegen **géén** ontheffing te verlenen van de volgende verbodsbepalingen:
- artikel 3.5, lid 1 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk doden van exemplaren van soorten die zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn.
 - artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings-/ rustplaatsen van habitatrichtlijnsoorten.
 - artikel 3.10, lid 1a van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk doden van exemplaren van soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A van de Wnb.
 - artikel 3.10 lid 1b van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings-/ rustplaatsen van soorten genoemd in bijlage A van de Wnb.

Separate aanvragen voor doden en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen!

Voor wat betreft het doden van exemplaren (met uitzondering van het rapen van eieren) en het beschadigen of vernielen van voortplantings-/rustplaatsen van artikel 3.5- en artikel 3.10-soorten dient een separate ontheffing aangevraagd te worden bij voorkomende gevallen waarbij met name de lokale staat van instandhouding, alternatieven en het wettelijk belang dienen te worden onderbouwd. Het gebruik van de onderzoeksprotocollen, de basis van de ontheffingaanvraag, van bijvoorbeeld het Netwerk Ecologische monitoring of van RAVON zien niet op voornoemde handelingen.

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt alleen voor gebruik op het grondgebied van de Provincie Noord-Holland.
2. De ontheffing wordt slechts verleend voor de hierboven genoemde soortgroepen en beschreven verboden handelingen.
3. Deze ontheffing geldt alleen voor het uitvoeren van onderzoek en op instandhouding en bevordering van amfibieën (Amphibia), reptielen (Reptiles) en vissen (Pisces).
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door de ontheffinghouder of een door hem gemachtigde. De ontheffinghouder kan deze ontheffing door middel van een schriftelijke verklaring (machtiging) door een gemachtigde laten gebruiken. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De ontheffinghouder dient een lijst bij te houden met de personen die gaan werken met de ontheffing. RAVON dient op verzoek van toezichthouders van de ODNHN te kunnen bevestigen dat de ontheffing legitiem wordt gebruikt.
7. De ontheffinghouder dient op de machtiging voor het gebruik van deze ontheffing aan te geven voor welke soortgroepen en vangmiddelen de machtiging geldt. De machtiging moet in het veld getoond kunnen worden door de gemachtigde aan de toezichthouders of handhavers van de ODNHN.
8. Tijdens de uitvoering van de onderzoeken dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond met een op naam gestelde machtiging van de Stichting RAVON.
9. De ontheffinghouder dient de werkprotocollen wat betreft het hygiënisch werken en de inventarisatiemethodes aan betrokken partijen die veldwerkzaamheden uitvoeren te verstrekken.
10. Exemplaren van diergroepen waarvoor geen ontheffing is verleend dienen per direct vrijgelaten te worden op de vanglocatie.
11. Deze ontheffing geldt alleen voor de eerder genoemde artikelen van de Wet natuurbescherming en de daarmee samenhangende soorten en is geen vrijstelling van andere wet- en regelgeving zoals de Visserijwet of de Wet op Dierproeven.

Specifieke voorschriften

12. De ontheffinghouder of gemachtigde dient zich te houden aan de handleidingen gepubliceerd op de websites van Netwerk Ecologische Monitoring en RAVON te weten voor amfibieën:
<https://www.netwerkecologischemonitoring.nl/wp-content/uploads/2017/08/Handleiding-amfibieen.pdf>
voor reptielen:
<http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/wp-content/uploads/2021/01/Handleiding-Reptielen-webversie.pdf>
voor vissen o.a:
<https://www.ndff.nl/wp-content/uploads/2015/12/13.201-Meetnet-Beek-en-Poldervissen.pdf>
Hygiënebeleid:
https://www.ravon.nl/Portals/2/Bestanden/Publicaties/Hygiene_protocol.pdf
13. De ontheffinghouder of gemachtigde dient waar mogelijk bij beroepsmatige inventarisaties Environmental DNA (eDNA) toe te passen om verstoring tot een minimum te beperken en doden te voorkomen.
14. De veldonderzoeken in oppervlaktewater met alle typen netten zijn niet toegestaan als de temperatuur in de waterkolom hoger is dan 24 graden Celsius of als de luchttemperatuur lager is dan 0 graden Celsius of water met ijsgang. De ontheffinghouder of gemachtigde draagt er zorg voor dat, bij onderzoek in water met een net, minimaal 50% van de geschikte voortplantingsplaats ongemoeid wordt gelaten.
15. Fuiken dienen voorzien te zijn van een "keerwant" of "stop-grid" om otters, bevers, vogels, ratten en grotere vissen buiten de fuiken te houden. De fuik dient voor een deel boven het water te steken zodat dieren die lucht nodig hebben, niet kunnen verdrinken.
16. De ontheffinghouder of gemachtigde dient alleen vangmiddelen te gebruiken die specifiek voor de soort of soortgroep ontwikkeld zijn om te vangen en niet om te doden (bijlage 1).
17. De ontheffinghouder of gemachtigde dient vangmiddelen die tijdelijk onbeheerd worden achtergelaten te merken met een duidelijk zichtbaar merkteken met daarop vermeldt dat het onderzoek betreft van de Stichting RAVON.
18. De ontheffinghouder of gemachtigde dient bij elektro-visserij en uitgezette vangmiddelen die onbeheerd worden achtergelaten minimaal 1 week voordat de vangmiddelen worden geplaatst dit te melden bij de ODNHN via postbus@odnhn.nl. De melding moet in ieder geval bevatten:
 - Besluitnummer OD.359795
 - Locatie
 - Type en aantal vangmiddelen
 - Datum van het plaatsen of start elektro-visserij
 - Minimaal van twee personen de contactgegevens (namen niet verplicht)
 - Doel en duur van het onderzoek
19. Alle uitgezette vangmiddelen moeten bij minimaal twee personen bekend zijn om volgens protocol gelegeerd te kunnen worden bij het afvallen van een deelnemer.
20. Eieren mogen alleen door professionals van RAVON worden onttrokken. Incidenteel kunnen eieren van beschermde vissen of amfibieën voor (genetisch) onderzoek worden verzameld en onttrokken, hierbij wordt maximaal 5% van het in het biotoop aanwezige legsel verzameld. Eieren van reptielen worden niet verzameld of hiervoor wordt een separate ontheffing aangevraagd, behalve niet uitgekomen eieren van ringslangen die tussen half november en half mei nog worden aangetroffen, deze kunnen, voor onderzoek, door professionals van RAVON worden meegenomen.
21. Indien door professionals van RAVON zichtbaar zieke of verzwakte amfibieën, vissen of reptielen in het veld worden aangetroffen waarvoor nodig wordt geacht nader onderzoek te verrichten. Is het toegestaan 1 tot maximaal 3 levende exemplaren van deze soort op de onderzoeklocatie te vangen en te onttrekken. Dit betreft maximaal 3 exemplaren per onderzoeklocatie per seizoen. Voor het door professionals van RAVON onttrekken van in het veld dood aangetroffen exemplaren voor onderzoek, geldt geen maximum.
22. De ontheffinghouder dient bij elektro-visserij en andere vangmiddelen de aantallen abusievelijke gedode amfibieën, vissen, reptielen en bijvangst die onder de Wnb vallen eenmaal per jaar en uiterlijk voor 1 maart te melden bij de ODNHN via postbus@odnhn.nl. De melding moet de volgende gegevens bevatten:
 - Besluitnummer OD.359795
 - Locatie
 - Type vangmiddel
 - Datum van het plaatsen vangmiddelen of start elektro-visserij
 - Doel van het onderzoek

23. De waargenomen soorten, ook de (invasieve) exoten, dienen vastgelegd te worden in een invoerportaal zoals telmee.nl, waarneming.nl of de NDFF.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 1 februari 2027 en is, conform voorschrift 1, alleen te gebruiken op het grondgebied van de Provincie Noord-Holland.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

Stichting RAVON voert monitoringsonderzoek uit naar de populatieontwikkeling en de verspreiding van in Nederland in het wild voorkomende amfibieën, reptielen en vissen. Een groot deel van het monitoringsonderzoek wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Daarnaast heeft RAVON een team van professionele onderzoekers in dienst die wetenschappelijk en ecologisch onderzoek uitvoeren naar voorkomende amfibieën, reptielen en vissen. Met dit onderzoek wordt bijgedragen aan de ecologische kennis, bescherming, behoud en herstel van populaties en de ontwikkeling van de natuurlijke leefomgeving inheemse soorten. Waar nodig wordt daarbij soms ook ziektekundig of genetisch onderzoek uitgevoerd.

Er is voor het uitvoeren van ecologisch onderzoek in geheel Nederland eerder een ontheffing verleend. Het betreft de ontheffingen voor verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet, die zijn afgegeven door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) met de kenmerken: FF/75A/2015/013, FF/75A/2016/en FF/75A/2016/022. De ontheffing FF/75A/2015/013 liep af op 1 mei 2020. De ontheffingen FF/75A/2016/015 en FF/75A/2016/022 zijn door de provincie Noord-Holland, verlengd tot en met 1 oktober 2021 (onder mandaat van tijdelijke ontheffing provincie Gelderland).

Voor het gebruik van onderliggende ontheffing wordt bij de te hanteren vangmiddelen onderscheid gemaakt tussen de professionals van RAVON en de vrijwilligers die bij RAVON zijn aangesloten (en aangemeld). De professionals zijn in het veld herkenbaar aan werkkleding met logo van RAVON (of kunnen anderszins aantonen dat zij werkzaam zijn voor RAVON). Elektrovisserij wordt uitsluitend door professionals van RAVON gedaan. De zegenvisserij en fuikenvisserij worden door professionals gedaan, eventueel geholpen door vrijwilligers die de instructies opvolgen van de professionals. Het schepnet en andere genoemde vangmiddelen worden door zowel professionals als vrijwilligers gehanteerd. Dit is ook vastgelegd in het "Basisdocument Vrijwilligersbeleid RAVON"; Kaat Willemse, versie 14 december 2020).

In het kader van de zorgplicht zijn protocollen en handleidingen opgesteld zoals het hygiëneprotocol en de handleidingen met vangmethode.

B. Wettelijk kader

Soorten van de Habitatrichtlijn

De soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang moeten strikt worden beschermd. Daarnaast zijn bepaalde soorten opgenomen in bijlage I bij het Verdrag van Bonn en bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage I bij het Verdrag van Bonn en bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren

van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herinstructie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

Andere soorten

Op grond van artikel 3.10 van de Wnb is het verboden:

- in het wild levende dieren van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, van de Wnb, opzettelijk te doden of te vangen (3.10, onderdeel a);
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen (3.10, onderdeel b).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.10 ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herinstructie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

In aanvulling op de redenen, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, kan krachtens artikel 3.10, tweede lid, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband houden met handelingen:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang, of
- bestendig gebruik.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

Op basis van de onderzoeksdoelstelling en onderzoeksvraag wordt de minst ingrijpende onderzoeksmethode gekozen, een te hanteren "stappenplan" voor de beste vangmethoden wordt beschreven in het bij de aanvraag gevoegde projectplan "Vangmethoden per soortgroep" weergegeven in bijlage 1 van dit besluit en verder in de genoemde handleidingen voor de meetnetten.

De onderzoeken zijn locatie-specifiek omdat de onderzoeksvraag vaak samenhangt met de verspreiding en het habitatgebruik van de soort. Zover de onderzoeksvraag en de trefkans het toelaat worden de onderzoeken zodanig uitgevoerd dat zo min mogelijk verstoring in de voortplantingsperiode en winterrustperiode plaatsvindt. Het achterwege laten van de onderzoeken heeft weliswaar (tijdelijk) minder effect, maar het onderzoek is noodzakelijk om kennis, achtergronden en processen in vragen rond verspreiding, de staat van instandhouding, beheermaatregelen of bedreigingen van populaties te kunnen beantwoorden en onderbouwen. Hierdoor kunnen op de lange termijn negatieve effecten op de soorten worden voorkomen of beperkt. Het uitvoeren van het beoogde onderzoek zal bijdragen aan de kennisopbouw, behoud en ontwikkeling van de aangevraagde beschermde soortgroepen en hun leefgebieden. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b, onder 1 van de Wnb;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b, onder 4 van de Wnb.

In uw aanvraag geeft u aan dat het ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd om inzichten te krijgen in de staat van instandhouding, de verspreiding en de ecologische en biologische kennis van in het wild voorkomende reptielen, amfibieën en vissen in Nederland te vergroten en kennislacunes hierin te dichten. Deze kennis wordt ook inzichtelijk gemaakt door veldexcursies en cursussen. Daarnaast vindt, met werkgroepen van vrijwilligers, actief beheer plaats zoals het bij wegkruisingen overzetten van amfibieën tijdens de trek naar hun voortplantingswateren en het aanleggen en beheren van poelen of broeihopen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de belangen als genoemd in artikel 3.8, lid 5 van de Wnb voldoende onderbouwd zijn.

Staat van instandhouding

Er worden geen negatieve effecten op de staat van instandhouding (SVI) van de betrokken soorten verwacht als gevolg van de ontheven handelingen. Voor alle soorten is het uitgangspunt dat de SVI van de populaties niet in het geding komen en dat schade of onnodig lijden ten alle tijden zoveel mogelijk wordt voorkomen. De doelstelling van de onderzoeken en handelingen zijn er juist op gericht om ecologische kennis te vergaren waarmee de gunstige staat van instandhouding kan worden bereikt en gemonitord. Dit geldt ook voor soorten die in het kader van de Wnb vrijgesteld zijn, maar wel vallen onder de zorgplicht.

Soms wordt door professionals van RAVON een deel van het aanwezige broedsel van amfibieën of vissen verzameld voor genetisch of ziektekundig onderzoek, dit is nooit meer dan 5% van het broedsel per locatie en heeft daarmee geen significant effect op de SVI. Door professionals van RAVON worden soms niet uitgekomen eieren van ringslangen uit het veld meegenomen voor nader onderzoek. Omdat dit niet uitgekomen eieren betreffen heeft het geen effect op de SVI. Inzichten op het niet uitkomen van de eieren zal eerder bijdragen aan de kennis om dit, waar mogelijk, te voorkomen.

In uitzonderlijke gevallen worden door professionals van RAVON dieren die al zichtbaar door een ziekte of gebrek zijn aangetast, meegenomen voor nader onderzoek. Het gaat dan om 1 tot maximaal 3 exemplaren per onderzoeklocatie per seizoen.

De onderzoekshandelingen hebben geen nadelige gevolgen en effecten op de staat van instandhouding van de beschermde soorten. Bij de meeste onderzoeken wordt verwonden van dieren of beschadiging van hun verblijfplaatsen voorkomen. Waar het gewenst is dieren te onttrekken voor onderzoek betreft het zeer geringe aantallen van dieren die al een zichtbaar gebrek hebben. Van eieren wordt nooit meer dan 5% per keer verzameld of betreft het eieren waarvan op basis van de tijd van het jaar kan worden vastgesteld dat deze niet- meer levensvatbaar zijn.

De onderzoeken verschaffen gegevens over bedreigingen ten aanzien van beschermde soorten en dragen bij aan de noodzakelijke kennisopbouw, hun staat van instandhouding en hun verspreiding. Met de onderzoeksgegevens kunnen de soorten beter beschermd worden, externe negatieve invloeden beperkt worden en kan de ontwikkeling van de soorten en hun leefgebieden worden bevorderd, dit draagt bij aan een gunstige staat van instandhouding.

Het deskundig vangen en meten/fotograferen heeft geen negatief effect op SVI. Dit blijkt uit het feit dat verscheidene dieren vele malen tijdens hun leven worden gevangen en gezond blijven.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u handelingen, niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien een verlenging van de ontheffing nodig is, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

E. Procedure en samenhangende besluiten

Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [REDACTED] via [REDACTED]@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

[REDACTED]

Afdelingsmanager Regulering Leefomgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Bijlagen: Vangmethodes

Kopie aan: Afdeling Toezicht en Handhaving ODNHN

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

BIJLAGE 1

Vangmethoden per soortgroep:

Het vangen van **reptielen** gebeurt via 3 mogelijke methoden/vangmiddelen:

1. handmatig: actief opsporen in het veld en, al dan niet met handschoen, vangen van het dier. Bij hagedissen wordt gepoogd de hand geheel over het dier geplaatst zodat de kans op het afwerpen van de staart wordt geminimaliseerd.
2. valemers: Dagelijks (bij voorkeur tegen het einde van de dag) worden de emmers gecontroleerd en de dieren handmatig uitgenomen, al dan niet met handschoen. Er kunnen ook afgeleide producten zoals Curverboxen worden gebruikt. Predatie en uitdrogen wordt zoveel mogelijk voorkomen door wat dekking (gras/stro) in valemmer te doen; een stokje wordt geplaatst zodat muizen eruit kunnen klimmen).
3. stropje: De hagedis wordt actief opgespoord en een stropje, dat aan een hengeltje zit, wordt om de nek van het dier geschoven. Vervolgens wordt het dier opgetild en direct met de hand ondersteund. Dit is een effectieve en snelle methode om dieren die in de vegetatie verscholen zitten te kunnen bemachtigen. Hierbij is het risico op het afwerpen van de staart kleiner dan wanneer met de hand gevangen wordt.

Het vangen van **amfibieën** gebeurt via volgende methoden/vangmiddelen:

1. Schepnet. Amfibieën worden met het schepnet bemonsterd door te scheppen in een poel/water, dit gebeurt ook door vrijwilligers. Om verstoren en vernielen van verblijfplaatsen tot een minimum te beperken staat er in de handleiding voor het monitoren van amfibieën (herziene uitgave 2015) het volgende: "Tijdens elk bezoek aan een telgebied of kilometerhok zal het mogelijk zijn verschillende soorten waar te nemen. Helaas zijn niet alle soorten met dezelfde methode waar te nemen. Vandaar dat je tijdens een veldbezoek altijd een combinatie van verschillende methoden zult moeten toepassen om alle soorten te kunnen inventariseren. Deze combinatie van methoden valt samen te vatten onder de procedure: 'eerst luisteren, dan kijken en daarna vangen'. Elk water dat bezocht wordt, wordt voorzichtig benaderd. Op enkele meters van de oever blijf je stilstaan en luisteren. Sommige dieren zijn al van grote afstand te horen, maar voor enkele roepende mannetjes van gewone pad of bruine kikker zul je dichterbij het water moeten zijn. Groene kikkers kunnen hun aanwezigheid verraden doordat de dieren vanaf de oever in het water springen. Als na enkele minuten geen nieuwe geluiden worden gehoord die wijzen op de aanwezigheid van amfibieën, wordt de oever afgelopen. Hierbij let je vooral op eieren (zoek ook naar omgevouwen blaadjes van waterplanten met salamandereitjes) en dikkopjes. Maar vergeet niet om ook onder objecten op de oever te kijken, zoals stenen en takken, waar volwassen dieren onder kunnen zitten. Bij een avondbezoek kun je met een lichtsterke zaklamp de open plekken in het water afzoeken naar salamanders. Tenslotte kan het nodig zijn het schepnet een aantal malen door het water te halen om een compleet beeld te krijgen van de aanwezige dieren.
2. Handmatig: actief opsporen in het veld en, al dan niet met handschoen, vangen van het dier. In de handleiding monitoring amfibieën wordt aangegeven dat het vangen van dieren slechts incidenteel hoeft plaats te vinden om bijvoorbeeld groene kikkers tot op soort te identificeren. In vroege voorjaarsronden kunnen vrijwel alle soorten goed op geluid worden geïdentificeerd en ook aan de hand van eieren/ eisnoeren. Vangen is dus veelal als een laatste check nodig om met zekerheid poelkikker van bastaardkikker te kunnen onderscheiden mocht dat nodig zijn. Dit gebeurt ook door vrijwilligers.
3. Valemers: Dagelijks worden de emmers gecontroleerd (bij voorkeur in de ochtend) en de dieren handmatig uitgenomen, al dan niet met handschoen. Er kunnen ook afgeleide producten zoals Curverboxen worden gebruikt. Dit gebeurt alleen door professionals of onder directe begeleiding van professionals.
4. Amfibiefuik: voor gestandaardiseerd onderzoek worden in plaats van het schepnet ook amfibiefuiken gebruikt. Deze worden zorgvuldig geplaatst (deel boven water uitstekend in verband met luchtaademhaling salamanders) en dagelijks gecontroleerd. Door toepassing van een ottergrid worden bijvangsten voorkomen. Dit gebeurt alleen door professionals of onder directe begeleiding van professionals. Normaal gesproken worden er geen eieren verzameld tijdens de monitoring, die worden ter plekke geïdentificeerd tot welke soort ze behoren. Verder dient de waarnemer zich te houden aan het hygiëneprotocol (actuele versie is te vinden op website RAVON).

Het vangen van **vissen** gebeurt via volgende methoden/vangmiddelen:

1. Schepnetvisserij, dit gebeurt met name in kleine watergangen en ondiepe oevers van grotere wateren. Hiermee is het goed mogelijk om kleinere en meer verborgen soorten te bemonsteren in structuurrijke habitats. Dit vangtuig wordt ook gehanteerd door vrijwilligers.
2. Zaklampvisserij, in ondiep helder water worden in het donker gespeurd naar vissen. Deze methode leidt niet tot vangst van het dier. Deze methode wordt ook gehanteerd door vrijwilligers.
3. Zegenvisserij, dit gebeurt met name in grotere wateren met weinig structuur. Dit middel is tevens geschikt om grotere en meer vrijzwemmende soorten te vangen en gestandaardiseerd per wateroppervlak te bemonsteren. Dit gebeurt uitsluitend door, of onder begeleiding van, professionals.
4. Fuikenvisserij, dit gebeurt met name bij vismigratie vraagstukken. Hiermee worden migrerende vissen opgevangen, bijvoorbeeld voor of achter een vismigratievoorziening. Afhankelijk van de situatie wordt de fuik zo geplaatst dat geen verstikking van (bij)vangsten kan plaatsvinden. Dit met name in ondiepe wateren of bij hogere temperaturen. Hiertoe kan bijvoorbeeld het uiteinde van de fuik boven water worden gezet of door toepassing van een ottergrid. Het aantal controlerondes is ook afhankelijk van de situatie, bij veel vangst/hogere temperaturen dagelijks. Bij lagere temperaturen en lage vangst kan de inzet worden verlaagd naar één keer per drie dagen. Dit gebeurt uitsluitend door, of onder begeleiding van, professionals.
5. Elektrovisserij, dit gebeurt met name in kleine watergangen en ondiepe oevers van grotere wateren. Hiermee is het goed mogelijk om kleinere en meer verborgen soorten te bemonsteren in structuurrijke habitats. Door het elektrische veld worden doorgaans meer en grotere vissen gevangen dan met een schepnet. Elektrovisserij vindt plaats met gecertificeerde apparatuur met recent keuringsrapport. Het wordt alleen ingezet door vakbekwame vissers (verkregen via interne opleiding). Daarbij is aandacht voor het inregelen van de apparatuur op basis van de doelsoort(en), lokale situatie en daadwerkelijke vangst. Het gehanteerde voltage (ca. 200-400v gelijkstroom) en ampèrage (3-10A) worden per situatie ingeregeld en zo nodig bijgesteld. Dit gebeurt uitsluitend door professionals.
6. Lichtvallen: dit is een variant op een fuik, maar dan in kleine schaal uitgevoerd met een lichtbron. Hiermee worden 'fototactische' vislarven aangetrokken en gevangen. Voornamelijk toegepast in onderzoek naar kwabaal. Het aantal controlerondes is ook afhankelijk van de situatie, bij veel vangst/hogere temperaturen dagelijks. Bij lagere temperaturen en lage vangst kan de inzet worden verlaagd naar één keer per drie dagen. Dit gebeurt uitsluitend door, of onder begeleiding van professionals.